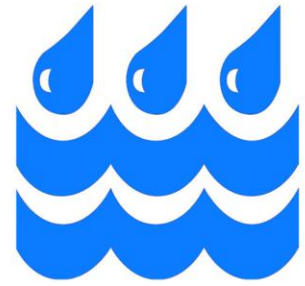

SAIMAAN VESIENSUOJELUYHDISTYS RY

Hietakallionkatu 2, 53850 LAPPEENRANTA

482/23

URPALONJÄRVI-HANKKEEN RAPORTTI MARRASKUU 2023

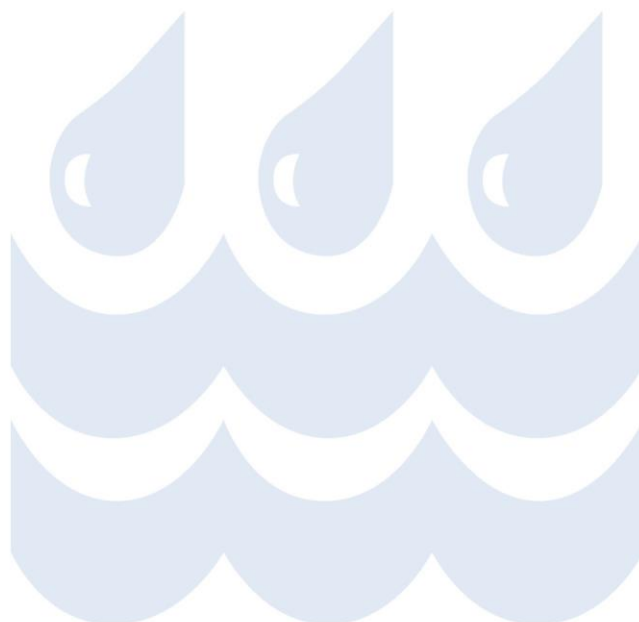
Lappeenrannassa 23. marraskuuta 2023

Roni Seppä

ympäristöasiantuntija

SISÄLTÖ

1 YLEISTÄ.....	3
2 TOIMENPITEET	4
3 HANKKEEN VIESTINTÄ.....	4
4 HANKKEEN TALOUS.....	4
5 HANKKEEN TULEVAISUUS	5
JAKELU.....	7

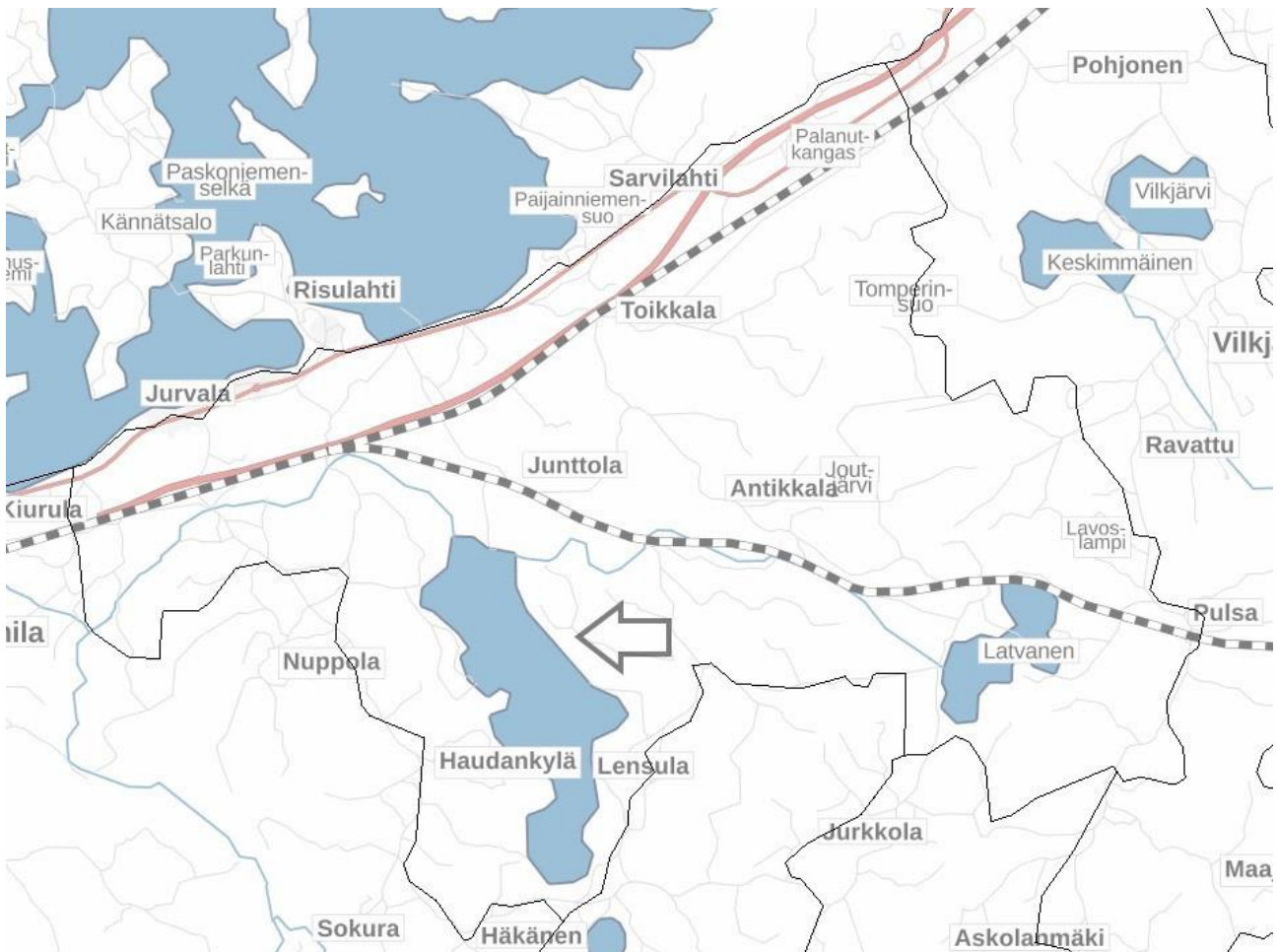

1 YLEISTÄ

Kolmivuotisen hankkeen (2023–2025) ensisijaisena tavoitteena on parantaa Urpalonjärven vedenlaatua ja käyttökelpoisuutta vesistönsuojellisin toimenpitein. Yhtälailla hankkeella tähdätään pitkäjänteisen vesiensuojelun kehittämiseen alueella. Hankkeen tavoitteena on aktivoida vesialueen käyttäjiä vesiensuojeluun tiedottamisella, neuvonnalla ja osallistumismahdollisuuksilla vesiensuojelutyöhön. Kolmantena tavoitteena on kerätä tarkempaa tietoa alueen tilasta ja hyödyntää niitä kunnostustoimenpiteiden kohdentamisessa.

Vesiensuojelurakenteita pyritään kohdentamaan merkittävimpiin kuormittaviin uomiin ja ojiin ja niiden laajuudessa pyritään huomioimaan riittävä teho suhteessa valuma-alueeseen. Kosteikosta tai muusta rakenteesta tehdään kustakin oma suunnitelma. Töiden suorittamiseen tarvittavat viranomaisluvut hankitaan.

Urpalonjärvi (09.006.1.001) sijaitsee Luumäen kunnassa (Kuva 1). Ympäristöhallinnon järjestelmissä Urpalonjärvi on nimellä Suuri-Urpalo. Järven pinta-ala on noin 350 ha ja keskisyvyys vain 1,46 m. Urpalonjärven valuma-alue on noin 65 km² ja siitä viljelysmaita on 7,7 %, sulkeutuneita metsiä 67,5 %, harvapuustoisia metsiä ja avoimia kankaita 11 % sekä kosteikkoja ja avosoita 2 %.

Kuva 1. Urpalonjärvi ja valuma-alue (SYKE 2022).

Urpalonjärven ekologinen tila on Suomen ympäristökeskuksen mukaan tyydyttävä. Ympäristötietojärjestelmä Hertan mukaan, kokonaisfosforipitoisuus on vaihdellut 13–45 µg/l, typpipitoisuus 530–1400 µg/l, kemiallinen hapenkulutus 7,2–28 mg/l ja pH 6,0–7,1 (Syke 1981–2021). Vesi on pääsääntöisesti lievästi hapanta, tummaa, sekä ravinnerikasta ja humuksista. Ravinnepitoisuuksien perusteella vesi voidaan luokitella reheväksi. Ravinnepitoisuudet ovat 2000-luvulla pysyneet pääsääntöisesti tasaisena. Kemiallisen hapenkulutuksen osalta pitoisuudet ovat kasvusuunnassa. Tämä viittaa humuksen lisääntymiseen vesistössä. Happitilanne on myös ollut vähintään kohtalainen, hapen kylästysaste on vaihdellut 2000-luvulla 64–107 %, keskiarvo 86 %.

Herttaan kirjattujen tietojen mukaan viimeisimmät vedenlaatutiedot Urpalonjärven eteläpäästä ovat vuodelta 2008. Näiden tietojen perusteella järven pohjois- ja eteläpäädyn välillä ei ole merkittäviä eroja vedenlaadussa, mutta tilanne on mahdollisesti muuttunut.

2 TOIMENPITEET

Urpalonjärvi-hankkeen alku on keskittynyt toimenpiteiden suunnitteluun ja taustojen selvittämiseen, jotta vuosina 2024 ja 2025 voidaan keskittyä käytännön toimenpiteisiin. Vesiensuojelurakenteiden määrä, sijoittuminen ja alustava suunnittelu on saatu valmiiksi ja kohteiden maanomistajien alustavat suostumukset on saatu kahdelle kolmesta kohteesta. Vesiensuojelurakenteiden suunnittelun kilpailutus on käynnissä ja tavoitteena on löytää vesiensuojelurakenteille pätevä suunnittelija 2023 loppuun mennessä.

Hoitokalastukselle mahdollisia tekijöitä on selvitetty ja hoitokalastus pyritään kilpailuttamaan siten, että ensimmäiset kalastukset suoritettaisiin jo 2024 alku kesästä. Koekalastuksissa on todettu että populaation rakenne on rehevälle järvelle tyypillinen, mutta ei kuitenkaan ylitiheä.

3 HANKKEEN VIESTINTÄ

Urpalonjärvi-hankkeen aloituksesta on tiedotettu paikallisille järjestetyssä tapaamisessa. Tämän lisäksi hankkeen aloituksesta on viestitty [hankkeen verkkosivuilla](#) ja hankkeen edistymisestä tullaan viestimään samoin tai enemmän (erityisesti kun käytännön toimet saadaan käyntiin 2024).

Hankkeessa toimii ohjausryhmä, johon on kutsuttu edustajat Kaakkois-Suomen ELY-keskuksesta, Luumäen kunnasta, järven osakaskunnista sekä paikallisia aktiivisia maanomistajia. Ohjausryhmä on toistaiseksi kokoontunut kahdesti.

4 HANKKEEN TALOUS

Hankkeelle on myönnetty avustusta Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiöltä 57 612 € ja Ympäristöministeriöltä 78 613 € Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen myöntämänä. Lisäksi rahoitusta on saatu Luumäen kunnalta, Urpalonjärven osakaskunnilta ja kalatalousalueelta. Ensimmäinen maksatus on suunniteltu haettavaksi vuoden 2023 marraskuussa. Nämä huomioiden hankkeelle suunniteltu budjetti (taulukko 1) on kasassa.

Hankkeen kustannusarviota on päivitetty alkuperäisestä vastaamaan paremmin hankkeen tilannetta. Kustannukset pienenevät alkuperäisestä Kytöjoen ja Kapolahden osalta, koska Kytöjoen toimenpidesuunnitelma saatiin toteutettua opinnäytetyönä (ei merkittäviä kuluja) ja Kapolahden vesiensuojelurakennetta ei tulla toteuttamaan tämän hankkeen aikana. Toisaalta, hoitokalastuksen ja niittojen siirtyminen talkootöiden puolelta alihankintaan tulee osaltaan vähentämään ELY:n kautta saatavaa avustusta (50% talkootyön arvosta). Jos budjetti ei näiden muutosten johdosta riitä kaikkiin toimenpiteisiin, keskitytään ensisijaisesti vesiensuojelurakenteiden ja hoitokalastuksen toteutukseen. Ruovikon niittoja tullaan suorittamaan, jos varoja jää yli muista toimenpiteistä tai talkoista.

Taulukko 1. Päivitetty versio Urpalonjärvi-hankkeen kustannusarviosta (toistaiseksi vielä täyden budjetin mukainen).

	2023	2024	2025	yhteensä
Henkilöstökulut sivukuluineen*	14958	23635	22242	60835
Välilliset kulut/ flat rate 15 %	1839	3215	3006	8060
yht	16797	26850	25248	68895
Ostopalvelut				
Kytöjoen toimenpidesuunnitelma	0			0
Haudankylä-Kivilahden kosteikon suunnittelu ja rakentaminen	3500	15000		18500
Häkäsenlahden kosteikon suunnittelu ja rakentaminen	3500	15000		18500
Vesistötutkimukset	2495	3743	2495	8734,18
Vesikasvillisuuden niitot		5500	5000	10500
Hoitokalastus		7500	7500	15000
yht	9495,48	46743,22	14995,48	71234,18
yht alv 24 % (yhdystys on alv-velvollinen)	11774,4	57961,59	18594,4	88330,38
Hankekustannukset yhteensä	28571	84812	43842	<u>157225</u>

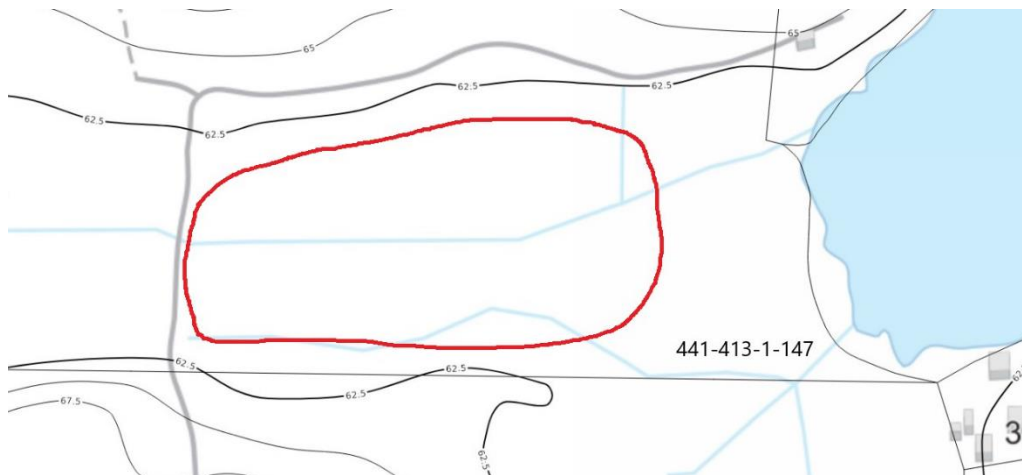
5 HANKKEEN TULEVAISUUS

Hankeessa on 2023 aikana saatu selvitettyä kolmen potentiaalisen vesiensuojelurakenteen sijoittuminen, joista kahteen on saatu maanomistajien suostumus. Suunnittelun kilpailutus suoritetaan 2023 marraskuun aikana ja itse suunnittelun on tarkoitus tapahtua heti mahdollisuuksien mukaan, Valmiit suunnitelmat pyritään saamaan viimeistään 2024 huhtikuun alkuun mennessä.

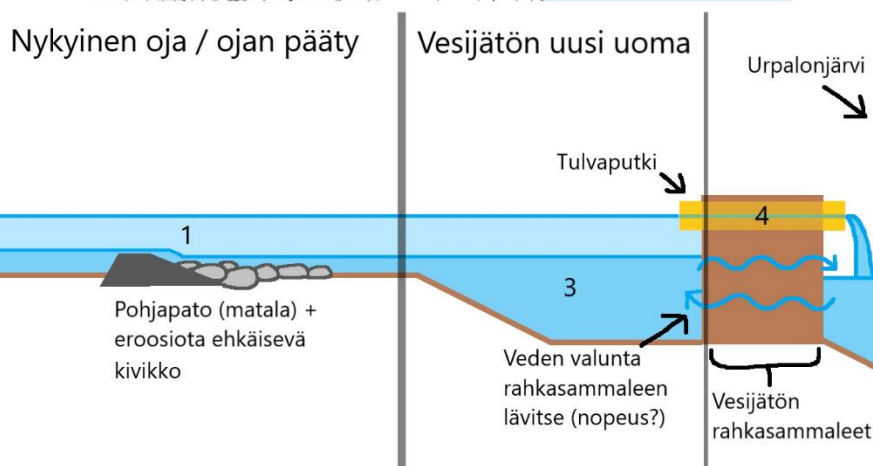
Vesiensuojelurakenteita toteutetaan suunnittelun valmistuttua Häkäsenlahteen ja Kivilahteen laskeviin ojiin (Kuvat 2 ja 3). Kyseiset ojat ovat järven eteläpäädyn merkittävimmät kuormittajat. Pohjoispäädyn (ja todennäköisesti koko järven) merkittävimmän kuormittajan, Kytöjoen, osalta on laadittu toimenpidesuunnitelma LUT-opiskelija Liina Kuittisen toimesta (kandidaatin opinnäyte). Kapolahdan osalta maanomistajat ovat halukkaita vesiensuojelurakenteeseen maillaan vasta Kytöjoen kunnostuksen yhteydessä / jälkeen.

Hoitokalastuksista on olemassa vasta alustavat suunnitelmat, mutta tältä osalta tilanne tarkentuu mahdollisuuksien mukaan vielä 2023 puolella. Ruovikon niittoihin ryhdytään vain jos muista, järven

kannalta oleellisemmista, toimenpiteistä jää varoja ylitse. Ruovikon on todettu olevan vain lievä ongelma Urpalonjärvellä ja ainoat laajemmat yhtenäiset ruovikkoalueet sijaitsevat järven pohjoispäädystä.

Kuva 2. Häkäsenlahden kosteikon alustava sijoittuminen. Kosteikon ja rannan väliin jätetään kaistale puustoa.

Kuva 3. Hahmotelma Haudankylä-Kivilahden ojan päädyn muokkaamisesta pintavalutuskentäksi nykyisen suoraan järveen laskevan ratkaisun sijaan + pohjapadon (tai patosarjan) rakentaminen itse ojaan.

Taulukko 2. Urpalonjärvi-hankkeen aikataulu.

	1/2023	2/2023	1/2024	2/2024	1/2025	2/2025
Hankkeen valmistelut, yhteistyöta- hojen kuuleminen	x	x	x	x	x	x
Toimenpidealueiden vedenlaatu- seuranta			x	x	x	x
Valuma-alueiden selvitystyö		x	x			
Kosteikkojen suunnittelu		x	x	x	x	
Kosteikkorakentaminen				x	x	
Kosteikkojen hoitosuunnitelmat				x	x	x
Kosteikkojen toiminnan tutkiminen						x
Hoitokalastus			x	x	x	x
Niitot				x		x
Tiedotus/tilaisuudet		x	x	x		x
Loppuraportti ja kunnostustarpeen sekä pitkäaikaisseurannan jatkoar- viointi						x

JAKELU

Urpalonjärvi-hankkeen ohjausryhmä

Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiö

Hankkeen valvoja

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus